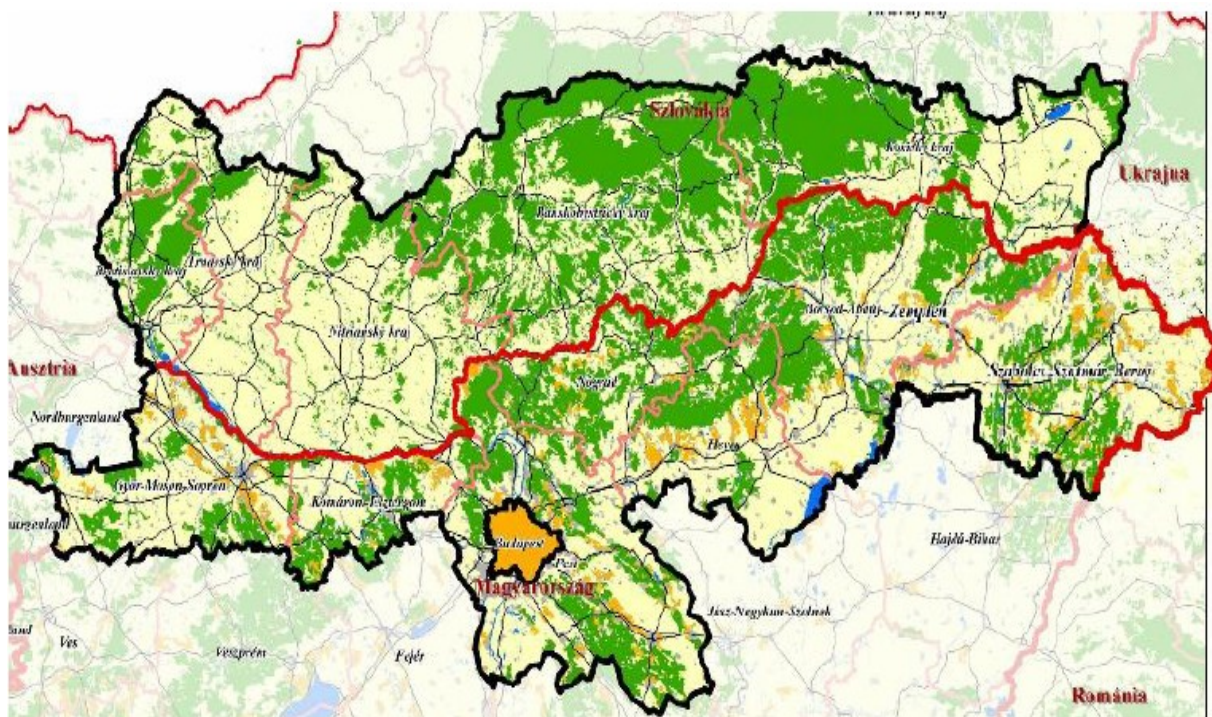

Társadalmi-Gazdasági Kohézió

a Kárpát-medence Határmenti Térségeiben nemzetközi

tudományos konferencia

Párkány, 2016. október 27.

Előadások absztrakt kötete

Párkány 2016.

Az absztrakt kötet kiadását támogatta a Területfejlesztési Tudományos Egyesület, Esztergom

Társadalmi-Gazdasági Kohézió
a Kárpát-medence Határmenti Térségeiben nemzetközi
tudományos konferencia

Előadások absztrakt kötete

Szerkesztette: Dr. Veres Lajos
Dr. Hartl Mónika

Az első oldalon található kép forrása: Szlovákia-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020, 4.o. Miniszterelnökség, Jenei Gábor, Programirányító.

A Konferencia programja

Időpont: 2016. október 27.

Helyszín: Párkány város Polgármesteri Hivatala (Párkány, Szabadság tér 1.)

8.00 órától Regisztráció

Plenáris ülés

Levezető elnök: Dr. habil. Szabó Géza PhD egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem

- 9.00 – 9.05 A konferencia megnyitása.
Dr. Veres Lajos, elnök, Területfejlesztési Tudományos Egyesület
- 9.05 – 9.15 Párkány város polgármesterének köszöntője: Szabó Eugén polgármester
- 9.15 – 9.40 Védnökök köszöntője
- 9.40 – 10.10 Az Európai Konvergencia makrogazdasági kérdései
Dr. habil Lentner Csaba DsC. egyetemi tanár Nemzeti Közszolgálati Egyetem.
- 10.10 – 10.40 A határon túli magyar működő tőkebefektetések eredményei, tapasztalatai és új dimenziói
Dr. Szávai Ferenc DsC. egyetemi tanár, rektor, Kaposvári Egyetem.
- 10.40 – 11.10 Nemzetpolitikai kihívások a poszt-kommunista Köztes-Európában
Dr. habil Gulyás László PhD, egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem.
- 11.10 – 11.25 Kávészünet
- 11.25 – 11.50 Az alkalmazott regionális gazdaságtan aktuális kérdései
Dr. Veres Lajos PhD. főiskolai tanár, Dunaújvárosi Egyetem, a Területfejlesztési Tudományos Egyesület elnöke
- 11.50 – 12.15 Logisztikai kihívások a Kárpát-medence térségében
Dr. Doór Zoltán, a Magyar Logisztikai Egyesület elnöke
- 12.15 – 12.40 Az Ister-Granum EGTC szerepe a határon átnyúló együttműködésekben
Nagy Péter, igazgató, Ister-Granum EGTC
- 12.40 – 12.50 Kérdések, konzultáció az előadókkal
- 12.50 – 14.00 Ebéd és a Vinum Ister- Granum Regionális Borlovagrend térségi borainak bemutatása
Helyszín: Hotel El Camino

14.00 – 18.00 Szekcióprogramok

I. Makrogazdaság

Városháza, Nagyterem

Szekcióvezető: Dr. Novoszáth Péter egyetemi docens
Nemzeti Közzolgálati Egyetem Budapest

- 14.00 – 14.20 A Kínai új selyemút selyem út projekt lehetőségei és veszélyei a Közép- és Kelet európai országok számára
Dr. Novoszáth Péter, Nemzeti Közzolgálati Egyetem Budapest
- 14.20 – 14.40 A V4-ek együttműködés lehetséges fejlesztési irányai a Kínai Selyemút Koncepció tükrében
Boros Szilárd, PTE-TTK, Magyar Nemzeti Bank
- 14.40 – 15.00 A digitális gazdaság geopolitikája
Dr. Pintér István, Geopolitikai Tanács Alapítvány
- 15.00 – 15.20 A területi közigazgatás szervezetrendszerének változásai
Kormány Béla, Budapest Főváros Kormányhivatala V. Kerületi Hivatala
- 15.20 – 15.40 Az állami nyugdíjrendszerek fenntarthatóságának kulcskérdései
Dezse Tivadar, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Iskola, Miskolc
- 15.40 – 16.00 A lakosság pénzügyi ismeretei bővítésének a tájékoztatás és oktatás útján megvalósítható lehetőségei, különös tekintettel az öngondoskodási hajlandóság erősítésének jelentőségére
Potóczki Judit, Nemzeti Közzolgálati Egyetem
- 16.00 – 16.20 Kávészünet

II. Innováció és logisztika

Városháza, Nagyterem

Szekcióvezető: Dr. Doór Zoltán elnök,
Magyar Logisztikai Egyesület

- 16.20 . 16.40 Logisztika mint kritikus infrastruktúra
Dr. Potóczki György, Nemzeti Közzolgálati Egyetem
- 16.40 – 17.00 Az etikus magatartás vizsgálata a magyarországi fém és gépipari ellátási láncokban
Dr. Piricz Noémi, Dunaújvárosi Egyetem
- 17.00 – 17.20 Új fajták, új módszerek bevezetése, Patogénmentes szőlő szaporítóanyag előállítás szerb-magyar együttműködésben
Bisztray György Dénes et al., Szent István Egyetem, Buda Campus
- 17.20 – 17.40 A diverzifikáció és a multifunkcionalitás lehetőségei, gyakorlati megvalósításának problematikája JNSZ megye gazdálkodói körében
Dr. Czibalmos Róbert – Dr. Kovács Györgyi, Debreceni Egyetem, AKIT Karcagi Kutatóintézet

III. Regionális gazdaság Városháza, Kisterem

Szekcióvezető: Dr. habil. Csapó János egyetemi docens
Pécsi Tudományegyetem

- 14.00 – 14.20 Helyi foglalkoztatás-fejlesztések lehetőségei az újtőke és a migráció tükrében
Polgár Hajnalka, Szlovákiai Magyar Közgazdasági Társaság
- 14.20 – 14.40 Hagyományos és atipikus foglalkoztatás a magyar-szlovák határtérségben
empirikus vizsgálatok tükrében
Horbulák Zsolt, Alexander Dubček University of Trenčín (Trencsén) –
Dr. Poór József, Selye János Egyetem, Komárom (Szlovákia) –Szent István
Egyetem, Gödöllő
- 14.40 – 15.00 Mennyit „tud” a kultúra – avagy az örökségturizmus teljesítési határai
Mészáros Bernadett, Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kar
- 15.00 – 15.20 Vidéki turizmus alternatívák a Dél-Dunántúlon
Dr. Csapó János – Dr. Szabó Géza, Pécsi Tudományegyetem
- 15.20 – 15.40 Az állam szerepe a jelenlegi aktív turisztikai fejlesztésekben Magyarországon
Dr. Gyuricza László, Pécsi Tudományegyetem
- 15.40 – 16.00 A szlovák-magyar határon átnyúló turizmusfejlesztés vizsgálata az Ister-
Granum EGTC példáján
Hartl Mónika, Területfejlesztési Tudományos Egyesület
- 16.00 – 16.20 Kávészünet
- 16.20 . 16.40 Az agrárgazdasághoz kapcsolódó ökoszisztéma szolgáltatások
Dr. Miskó Krisztina, Agrárgazdasági Kutatóintézet
- 16.40 – 17.00 A Szlovákiai KKV szegmens aktuális gazdasági kihívásai
Vitárius Lajos, Dél Szlovákiai Közgazdászok Közössége, DESZKÖK

IV. Tudományos hálózatok Városháza, Kisterem

Szekcióvezető: Dr. Vörös Attila tudományos igazgató,
Közlekedéstudományi Intézet

- 17.00 – 17.20 Magyar-szlovák közlekedési kapcsolatok kutatói szemmel
Oszter Vilmos, Közlekedéstudományi Intézet
- 17.20 – 17.40 A Triple Helix modell alkalmazása a vállalati gyakorlatban
Tóthné Borbély Viola, Magyar Suzuki Zrt.

ELŐADÁSOK ABSZTRAKTJAI

I. Makrogazdaság

Dr. habil Lentner Csaba DSc
egyetemi tanár, Nemzeti Közszerológati Egyetem, Budapest

Az Európai Konvergencia makrogazdasági kérdései

A szerző bemutatja az újjászervezett magyar állam közpénzügyeinek tudományos rendszertanát, a változások indokát, majd kitér a nem konvencionális eszközrendszerű fiskális és monetáris mechanizmusok gyakorlati érvényesülésére, továbbá a fiskális politikát övező háromszintű ellenőrzési rendszer megújult módszertanára. Vázolja a makrogazdasági eredményeket, illetve azok európai konvergencia kritériumok szerinti teljesülését. Előadásának fő mondandója: 2010 után a fiskális politikában, majd 2013. évet követően a monetáris politikában a nem konvencionális eszközök alkalmazásával Magyarország új típusú válságkezelési modellt teremtett, amely sikeres. Eredményképpen a magyar gazdaságpolitika egyidejűleg képes biztosítani pénzügyi stabilitást és gazdasági növekedést, amely az Európai Unió elvárásaitól eltérő gazdaságpolitika alkalmazásával következett be. Létezik tehát a magyar modell, létjogosultságuk van az önálló ihletésű, nemzeti sajátosságokhoz igazodó közép-európai gazdasági megoldásoknak.

Dr. habil Szávai Ferenc DSc
egyetemi tanár, Kaposvári Egyetem

A határon túli magyar működő tőkebefektetések eredményei, tapasztalatai és új dimenziói

A gazdaság fejlődésében, gazdasági növekedésben kiemelt szerepet kap általában a tőkeimport. Az előadás általában a működő tőkekihelyezéssel foglalkozik, de milyen ma a magyar tőkekihelyezés irányultsága a szomszédos országokban? Az előadás arra mutat rá, hogy a magyar tőke kivitel hová koncentrál, mely vállalatokon, pénzintézeteken keresztül teszi mindezt. Ennek aránya milyen a külföldi működő tőkéhez képest. Hogyan lehet így segíteni, vagy éppen fejlődésüket befolyásolni a határon túli magyar vállalkozásoknak, vagy éppen magáncégeknek. Az utóbbi évek tapasztalatai alapján a magyar tőkeimport szerkezete ország csoportonként, esetlegesen gazdasági, működési szerkezetben mely gazdasági ágazatokban van jelen a magyar tőke. Ezzel hozzá tud-e járulni a térség gazdasági átalakításához és fejlődéséhez, ha igen, akkor milyen módon teszi mindezt.

Dr. habil Gulyás László PhD.
egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem

Nemzetpolitikai kihívások a poszt-kommunista Köztes-Európában

1989-90-ben megkezdődött a Szovjetunió és az általa uralt szocialista tömb dezintegrálódása. Ennek első lépcsőjeként a szovjet vezetők feladták a birodalom nyugati védőövét, azaz kivonultak egész Köztes-Európából. A szovjet uralom megszűnése, a nacionalizmus újabb hullámát indította el Köztes-Európában. Ez konkrét államszerkezeti változásokat eredményezett. Csehszlovákia békésen megszűnt, Jugoszlávia egy véres polgárháború során elemeire hullott, a balti államok ismét elnyerték függetlenségüket, a románok létrehozták második államukat.

A térségben napjainkban egymással párhuzamos és egymást keresztező állam- és nemzetépítések zajlanak. Ezek a folyamatok a határon túli magyar kisebbséget is erőteljesen érintik. Azokban az államokban ahol nagy létszámú magyar kisebbség él – Szlovákia, Románia, Kis-Jugoszlávia (később Szerbia) és Kárpátalja – a magyar kisebbség mind politikailag, mind gazdaságilag megpróbálta önmagát megszervezni. Ez a Kárpát-medencében élő összmagyarság számára nemzetpolitikai kihívást jelent. Előadásunkban bemutatjuk és elemezzük, azt, hogy erre a kihívásra milyen válaszok születtek.

Dr. Novoszáth Péter CSc
egyetemi docens, Nemzeti Közzolgálati Egyetem

A Kínai új selyemút selyem út projekt lehetőségei és veszélyei a Közép- és Kelet európai országok számára

A kínai diplomácia prioritása, hogy megkezdje az “út és az övezet” stratégia megvalósítását, s elkezdje kiépíteni a 21. századi tengeri Selyemút és az Új Selyemút gazdasági övezetet. Az utóbbi szárazföldön kapcsolná össze Kínát és a többi közép- és nyugat-ázsiai országot

Európával, míg az előbbi Délkelet-Ázsián át vezetne Európába és Afrikába. A projekt a többi között érintené Sri Lankát, a Maldív-szigeteket, Görögországot és Kenyát, Indonéziát, Afganisztánt, Iránt és Olaszországot is. A beruházásokat a Kína által létrehozott Selyemút

Alap finanszírozná. Az alapba Kína már mintegy 40 milliárd dollárt átutalt, az összeg körülbelül 65 százalékát a devizatartalékok terhére, a többit pedig az állami befektetési alap, a China Investment Corp., valamint a kínai Eximbank és a Kínai Fejlesztési Bank adja.

Az alapot igazgatótanács irányítja a menedzsmenttel. A terv kidolgozói hozzátesszik, a világ legnagyobb devizatartalékával rendelkező Kína nem jótékony segélyezésre készül, hanem piaci alapú, megtérüléssel számoló beruházásokat finanszíroz – és ehhez kínai és külföldi befektetőket keresnek.

Potóczki Judit PhD
doktorandusz, Nemzeti Közszolgálati Egyetem

A lakosság pénzügyi ismeretei bővítésének a tájékoztatás és oktatás útján megvalósítható lehetőségei, különös tekintettel az öngondoskodási hajlandóság erősítésének jelentőségére

Az előadás a nyugdíjcélú megtakarítások magyarországi helyzetén keresztül kívánja bemutatni, hogy a pénzügyi ismeretek oktatása miért bír kiemelt fontossággal, miközben ennek megvalósulása jelenleg lényegesen elmarad a kívánatostól. A nyugdíjcélú megtakarítások állománya véleményem szerint nem tud érdemi nyugdíj-kiegészítést biztosítani egy átlagos fogyasztó számára, ezért társadalmi szinten is szükséges, hogy erősödjön az öngondoskodási hajlandóság. A prezentáció felvázolja a pénzügyi ismeretek hatékony átadására irányuló megoldási lehetőségeket mind a diákok, mind a felnőtt lakosság vonatkozásában, különös tekintettel a Magyar Nemzeti Bank ez irányú pénzügyi fogyasztóvédelmi tevékenységére. Kitér arra, hogy milyen kommunikációs eszközökkel és milyen formában lehetne hatékonyan megszólítani a fiatalabb korosztályt annak érdekében, hogy minél hamarabb tudatos pénzügyi fogyasztóvá váljon, és ezen keresztül mielőbb tudatosuljon bennük az öngondoskodás fontossága.

Dr. Pintér István
elnök, Geopolitikai Tanács Alapítvány

A digitális gazdaság geopolitikája

A technikai fejlődés elérte azt a szintet, amely forradalmi változásokat idéz elő a globális gazdaságban. Az ipar 4.0 névvel jelzett folyamat azonban csak egy része ennek az átalakulásnak. Valójában a digitális gazdaságra való átállás a kérdés. Ezt egyes országok-régiók már a közeljövőben képesek megtenni, de mások csak fogyasztói (elszenvedői) ennek a folyamatnak. Kulcskérdés az információhoz való hozzáférés. Geopolitikai módszerrel könnyebb átlátni az egyébként bonyolult viszonyokat, ezzel elemezhetővé válnak az ázsiai, európai és az egyesült államokbeli eltérő fejlődési tendenciák. Esettanulmány a shared economy (közösségi gazdaság) témaköréből.

Kormány Béla
hivatalvezető-helyettes, Budapest Főváros Kormányhivatala V. Kerületi Hivatala

A területi közigazgatás szervezetrendszerének változásai

A magyar közigazgatási szervezetrendszer, az utóbbi időben jelentős átalakuláson ment keresztül. Ezen intézmény átalakítás lehetőséget biztosít a tudományos kutatás számára, hiszen egy frissen lezárult korszak mindig kiváló kutatási terep, ahogyan az új korszaknyitással kapcsolatos ésszerű várakozások megfogalmazása, a korszakváltás értékelése is számos érdekességet rejt. Az új közigazgatási rendszer fontos feladata kell legyen az állam megfelelő, ésszerű és hatékony működtetése amely, a közigazgatás rendszerét az ésszerűség útjára tereli és újra a közjó szolgálatába állítja. Az előadással megpróbálom egy gondolati síkon elemezni azon folyamatokat, amelyek az intézményes változások jobb megértését és megismerését lehetővé teszik.

Dezse Tivadar PhD
Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Iskola, Miskolc

Az állami nyugdíjrendszerek fenntarthatóságának kulcskérdései

Európa szinte összes állama demográfiai válsággal néz szembe: a várható életkor növekedése és a születések alacsony száma miatt a társadalom öregszik. A függőségi hányad az előrejelzések szerint drasztikus növekedés elé néz a következő évtizedekben. A demográfiai előrejelzések szerint a következő évtizedekben a Kárpátmedencében is csökkenő születésszámmal és növekvő átlagéletkorral kell számolnunk, miközben a foglalkoztatottság szintjének lényeges és érdemi növekedésére kevés az esély. Az öregedő társadalom problematikája és a járulékfizetők számának csökkenése reformkényszerbe hozza az államok jogalkotóit. A demográfiai problémákon túl azonban számos egyéb kihívás is feszíti a fenntarthatóság kereteit.

Boros Szilárd PhD
hallgató, Pécsi Tudományegyetem

A V4-ek együttműködés lehetséges fejlesztési irányai a Kínai Selyemút Koncepció tükrében

Kína a 16 Közép-Kelet-Európai országgal való együttműködésének kialakulása és fejlődése, kiemelten a gazdasági együttműködések (kereskedelem, beruházások), valamint a V4-ekkel való kapcsolatokra. Kína kereskedelmi politikájában történt elmozdulás és a Selyemút koncepciót kiváltó okok. A Selyemút koncepció felvázolása (infrastruktúrafejlesztés, finanszírozás). V4-ek kapcsolat erősítésének egyik lehetséges dimenziója a gazdaság, amelyhez a kínai Selyemút elképzelésre való rácsatlakozás kiváló lehetőség. Ahhoz, hogy a kettős cél teljesüljön (V4-ek együttműködés erősödése és a Selyemút által kínált lehetséges előnyök kiaknázása) milyen felületeken kellene a V4-eknek fejleszteni az együttműködésüket

II. Innováció és logisztika

Dr. Doór Zoltán
Magyar Logisztikai Egyesület

Logisztikai kihívások a Kárpát-medence térségében

Az EU és a Közép-Európai térség új kihívásai
A Kárpát-Medencei gazdaságfejlesztés lehetőségei – logisztikai képességek
Térségi érdek és értékközösség
Transznacionális programok, víziók

Dr. Potóczki György PhD.
főiskolai docens, Nemzeti Közszerológati Egyetem

Logisztika, mint kritikus infrastruktúra

Az előadás egy kissé szokatlan, de mindenképpen aktuális szempontból vizsgálja a logisztikának a gazdasági életben betöltött szerepét. Az előadás címe szerinti komplex problémakör széles körben nem igazán ismert. A napjainkig megoldatlan és vélelmezhetően több országban is kidolgozásra váró témák áttekintése és rendszerezése komoly feladat elé állítja a kutatókat. A „zárt láncú logisztika” (benne az ún. „visszutas logisztika” is), mint fenntarthatósági és versenyképességi elem kiemelt fontosságú szinte minden nemzetgazdasági részterületen, de a szakmán belüli struktúrában is. A kritikus (vagy létfontosságú) infrastruktúra elemek közé tartozó logisztikai funkciók azonosítása és kijelölése a jelen és a jövő sürgető feladata, amelyre csak ráerősítenek a globalizációs jelenségek, a biztonsági kockázatok, az aktuális szakmai trendek és a technológiai-technikai fejlődésből származó kihívások. Az előadás nem törekedhet teljes körűsége, ezért inkább a kutatási-oktatási-együttműködési perspektívák áttekintését, valamint a közös gondolkodás kereteinek kialakítását célozza meg

Új fajták – új módszerek bevezetése, patogénmentes szőlő szaporítóanyag előállítás szerb-magyar együttműködésben

A Budapesti Corvinus Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézete Kecskeméti Kutatóintézete és a Novi Sad-i Egyetem között, Szerb-Magyar határ menti régiós projekt valósult meg 2009-2011-ben. Célja a két ország közötti együttműködés javítása és határokon átnyúló szőlészeti és borászati program elindítása volt, különös tekintettel fajták közös kipróbálására és azokból patogénmentes szaporítóanyag előállítására.

A munka közös kísérletekben, innovatív fejlesztésekben, beruházásokban, oktatási és publikációs tevékenységben valósult meg. A programban infrastruktúra fejlesztésre, és új technológia kidolgozásra került sor. Ennek segítségével magas színvonalon előállított kórokozóktól mentes szaporítóanyag került előállításra, ami lehetővé tette prebázis ültetvény létrehozását és az új interspecifikus és hagyományos fajták és klónok cseréjét a partnerek között. A rezisztens fajtákat kevesebb növényvédőszer felhasználásával tudjuk termesztetni, ezáltal csökkentjük a környezet terhelését.

Oktatási és tájékoztató kiadványok készültek. A patogénmentesítés folyamatáról, a fajtákról, színes képekkel illusztrált, részletes, kétnyelvű tankönyv készült, amelyhez a partner egyetemek hallgatói térítésmentesen juthatnak hozzá. A regionális szőlőtermesztés sajátosságain kívül bemutatásra kerültek a kevésbé ismert szőlőbetegségek és azok kimutatására való módszerek, eljárások is. Az elvégzett munka, és fajtakollekció a pályázathoz kapcsolódó konferenciákon, és szóróanyagként, prospektusban került bemutatásra. A szélesebb nyilvánosság megszólítása érdekében az összes kiadvány szerb és magyar nyelven jelent meg.

A közös kutatási program eredményei a helyi érdekeltségű gazdák és termelők számára hasznos és felhasználható a mindennapi gazdálkodásban, megismerkedhetnek a szerb és magyar fajtákkal és erősíthetik a kapcsolatot egymással a jobb együttműködés, fejlődés és fajtahasználat kialakításában. A projekt eredményei, kétségtelenül hatással van a Dunamenti régió idegen- és borforgalmára, valamint a munkahelyek megőrzésére. A határon átnyúló régiós kutatások hosszútávon befolyásolhatják a minőségi termelést, megerősítik a Dunamenti régió egységét és versenyképességét.

¹ **Bisztray György Dénes**¹, Szegedi Ernő², Lázár János², Ember Ibolya², Kölber Mária³, Dula Bencéné⁴, Szűcsné Varga Gabriella², Lózsá Rita¹, Deák Tamás¹, Burgián József⁵, Várallyay Éva^{3,5}, Hajdú Edit^{2*}

1) Szőlészeti Tanszék Szőlészeti és Borászati Intézet, Szent István Egyetem, Buda Campus, Budapest, 1118. Budapest, Villányi út 29-43.; 2) Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet, NAIK, Kecskemét, 6000 Kecskemét-Katonatelep, Katona Zsigmond út 5.; 3) GenLogs Biodiagnosztika Kft, 1113 Budapest, Diószegi út 37.; 4) DULA Szőlő-Bor Kft., 3300 Eger, Eszterházy tér 9.; 5) Diagnosztikai Csoport, Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóintézet, NAIK, 2100 Gödöllő Szent-Györgyi A.u 4.

Dr. Piricz Noémi PhD.

főiskolai docens, tanszékvezető, Dunaújvárosi Egyetem

Az etikus magatartás vizsgálata a magyarországi fém és gépipari ellátási láncokban

A mai üzleti világban az etika és a felelősség szükséges értékként jelenik meg. A piacok globalizációja, az információhoz való szabad hozzájutás, valamint a növekvő társadalmi, környezeti problémák hatást gyakorolnak az etika globális megítélésére, illetve sürgetik az etikai kérdések beépítését az mindennapi üzleti gyakorlatba. Cikkünkben egy üzleti etikát hálózati szinten vizsgáló, kvalitatív kutatás eredményeit mutatjuk be. Kutatásunk egy finn projekt része, amely során magyar fémipari és a gépgyártási ellátási láncban működő szakértőket, valamint vállalati vezetőket kérdezzük meg arról, hogy a szerződéseik megújításakor, kapcsolat-specifikus beruházások során, vagy általában az üzleti kapcsolataikban milyen szerepet játszik az etika, ill. az etikus magatartás. Tapasztalatink szerint gyakori, hogy a vevők még hosszú múltra visszatekintő üzleti kapcsolatukat is megversenyeztetik egy-egy tender útján. Noha a gépgyártás technológia-intenzív terület, nem elterjedtek a kapcsolat-specifikus beruházások és szerepük sem jelentős.

Dr. Czimbalmos Róbert

tudományos főmunkatárs, Debreceni Egyetem AKIT Karcagi Kutatóintézet

Dr. Kovács Györgyi

tudományos munkatárs, Debreceni Egyetem AKIT Karcagi Kutatóintézet

A diverzifikáció és a multifunkcionalitás lehetőségei, gyakorlati megvalósításának problematikája JNSZ megye gazdálkodói körében

Tanulmányunkban a Jász-Nagykun-Szolnok megyei gazdálkodók helyzetét vizsgáljuk, ezen belül a gazdák gazdaságfejlesztési motívumait, a gazdaság diverzifikációjának helyzetét, a multifunkciós mezőgazdálkodással kapcsolatos terveiket, az ezeket segítő és akadályozó tényezőket. Megállapítottuk, hogy nem igazán halad a folyamatot potenciálisan mérséklő tevékenységdiverzifikáció sem; a 10 hektár alatti kisgazdaságok szinte eltűntek, a 300 hektárnál nagyobb területen gazdálkodók aránya viszont háromszorosára nőtt 10 év alatt. A gazdálkodók kétharmada érez némi pozitív elmozdulást az EU csatlakozás utáni évtizedben formálódó gazdasági környezetben. Az általunk vizsgált gazdálkodók kisebbik része csalódott és kiszolgáltatottnak érzi saját gazdasága és a magyar mezőgazdaság helyzetét. A statisztika szerint a magyar mezőgazdaság munkaerő-felhasználása folyamatosan csökken. A mezőgazdasági termelésen túli funkciókon belül a nem árujellegű közszolgáltatásokkal külön is foglalkoztunk.

III. Regionális gazdaság

Dr. Veres Lajos PhD
elnök, Területfejlesztési Tudományos Egyesület

Az alkalmazott regionális gazdaságtan aktuális kérdései

A regionális gazdaságtan új és újszerű eredményei ismételten felhívják a figyelmet a regionális fejlődés elméleteinek alkalmazhatóságára. A fő kihívás a globális gazdaságszerveződés- és fejlődés. Úgy tűnik a centrum-periféria rendszerek és az export-bázis elmélet tartósnak bizonyultak és alkalmazhatóaknak. A regionális mikroökonómia számos területen ad segítséget a döntéshozóknak, kiemelten a telephelyválasztás elvi-módszertani megközelítésében. A tanulmány kitér a közszolgálati ellátórendszerek kialakítására, a vállalati, a kereskedelmi és a szolgáltató rendszerek optimalizálására és a város logisztikai ellátó rendszerek korszerű hálózati megoldásaira.

Dr. Szabó Géza PhD
egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem
Dr. Csapó János
egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem

Vidéki turizmus alternatívák a Dél-Dunántúlon

A Dél-Dunántúl a vidéki turizmus terméktípusai közül többnél is jelentős fejlesztési eredményeket ért el az utóbbi években. Ezeket jórészt a termékfejlesztés kategóriába sorolhatjuk, ám a tevékenységek menedzsmentjében is alkalmaztak innovatív megoldásokat. A termékfejlesztésben különösen a márkafejlesztés, a termékminősítés és fejlesztés szakágaiban történtek előrelépések. A menedzsment tevékenység fejlesztése során EU-s támogatással létrejöttek a vidéki turizmus terméktípusait támogató regionális turisztikai klaszterek.

Polgár Hajnalka
helyi foglalkoztatás-fejlesztési szakértő, Szlovákiai Magyar Közgazdasági Társaság

Helyi foglalkoztatás-fejlesztések lehetőségei az újtőke és a migráció tükrében

Napjaink külső-migrációs történéseinek új keletű problémái egyre gyakrabban látóterünkbe emelik azokat az ezidáig megoldatlanul mellőzött, vagy elfödésekkel takargatott, úgy nevezett belső-migrációs és demográfiai gondokat, melyeknek lokalitásokban érzékelhető párhuzamai jól kimutathatóak a társadalom gazdasági vetületeiben. A helyi fejlesztési folyamatok átgondolásánál épp ezért ajánlatos az elérhető és rendelkezésre álló információk alapján számba venni az ún. „újtőke” források mennyiségi, minőségi, valamint ezek prognosztizálható változási mutatóit. A helyi fejlesztések az adott területen rendelkezésre álló természeti erőforrások, a materiális tőke-javak és a láthatatlan/immateriális erőforrások tőke-javaira támaszkodhatnak. A láthatatlan tőke, (mely az adott területen élő egyének közösségileg értelmezhető, lokálpatrióta értékein nyugszik,) az a tőkeforrás, mely recesszió vagy válság idején az adott térség fejlesztéseinek fenntarthatóságát biztosítja. Az előadás az intangibilis tőkében rejlő hosszútávú térségfejlesztési lehetőségek mérlegelése.

Mészáros Bernadett PhD
marketing vezető, Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kar

Mennyit „tud” a kultúra – avagy az örökségturizmus teljesítési határai

Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa, 2000-től a világörökség része, turizmusát hangsúlyosan a kulturális kínálatra építette az elmúlt évtizedekben. Az idősoros adatok elemzése, a térségben lezajlott változások megmutatják, hogy milyen veszélyeket rejt az egy vonzerőtípus által determinált desztinációs kínálat. A pécsi világörökségi helyszín turisztikai teljesítményének összevetése más európai hasonló adottságú területekkel/emlékekkel pedig láthatóvá teszi azt, hogy milyen lehetőség, milyen potenciál rejlik a vizsgált vonzerőben. Előadásomban rámutatok arra, hogy miként segítheti, vagy korlátozhatja a desztináció általános vendégfogadási állapota és vonzereje annak vezető örökségi kínálatát és fordítva. Megmutatom az elmozdulásnak azokat az irányait, a lehetséges kapcsolódásokat, amelyekkel az örökségturizmus, kulturális turizmus a fenntartható turizmusfejlesztés fontos, de nem kizárólagos pillére lehet.

Horbulák Zsolt PhD
egyetemi adjunktus, Alexander Dubček University of Trenčín

Dr. Poór József DSc. CMC
egyetemi tanár, Selye János Egyetem, Komárom (Szlovákia) –Szent István Egyetem, Gödöllő
(Magyarország)

Hagyományos és atipikus foglalkoztatás a magyar-szlovák határtérségben empirikus vizsgálatok tükrében

Két alkalommal (2013 és 2014) is vizsgáltuk a magyar-szlovák határ menti térségben – először Komárom-Komárom, később Komárom- Párkány és Komárom-Esztergom - élők foglalkoztatottsági helyzetét, különös tekintettel az atipikus foglalkoztatásra. A hagyományos, »normál« munkaviszony teljes munkaidős foglalkoztatást jelent, minden ettől eltérőt atipikusnak nevezünk. A munkánkban elméletileg tisztáztuk a normál és az atipikus foglalkoztatással kapcsolatos elméleti felvetéseket Ezt követően három eltérő jellegű (vállalatok-szervezetek, fiatalok és munkanélküliek) empirikus vizsgálat tükrében elemeztük a hagyományos és az atipikus foglalkozással kapcsolatos beállítódásokat. Külön kitérünk a határ két oldalán tapasztalt, hasonló és eltérő tendenciákra. A különféle hipotéziseinket a hagyományos és a többváltozós statisztikai vizsgálatainkkal támasztjuk alá.

Dr. habil Gyuricza László
egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem TTK Földrajzi intézet

Donka Attila
Pécsi Tudományegyetem TTK Földrajzi intézet

Az állam szerepe a jelenlegi aktív turisztikai fejlesztésekben Magyarországon

Az elmúlt bő egy évtizedben, a hazai turizmus forgalmának dinamikus emelkedésével, illetve az európai uniós csatlakozással számos ágazati stratégia készült el az egyes aktív turisztikai termékekre vonatkozóan is, elsősorban az uniós tervezési időszakokhoz igazodva. Mivel jelenleg az aktív turisztikai tevékenységek, illetve termékek nagyobb részének alacsony a jövedelemtermelő képessége, azok lassan indulnak el növekedési pályán. A forgalom így lassan ível fel, amihez az erősen hiányos infrastruktúra is hozzájárul. Ezért különösen fontos, hogy az utóbbiak fejlesztéséhez központi források is kapcsolódjanak, akár a turistaházak, a kerékpárutak és más kerékpáros létesítmények, az ökoturizmus vagy a vízitúra-megállóhelyek terén. A kormányzati koncepcióban 2010-ben bekövetkezett változások is az ágazati és termékstratégiák újragondolását tették szükségessé. Az aktív turizmushoz kapcsolódóan olyan változások kezdődtek, amelyek meghatározóak lehetnek a következő években a turisztikai termékek forgalmának alakulására. A tanulmány az egyes hazai, központi forrásból megvalósuló aktív turisztikai fejlesztések tartalmát és azok várható hatásait vizsgálja.

Dr. Miskó Krisztina PhD
kutató, Agrárgazdasági Kutatóintézet

Az agrárgazdasághoz kapcsolódó ökoszisztéma szolgáltatások

Az ökoszisztéma szolgáltatásokhoz kapcsolódóan egyre intenzívebb kutatások folynak, amelyek kiemelt figyelmet fordítanak a szolgáltatások fenntartható módon történő használatára. Fontos ez azért, mert az ökoszisztémában végbemenő változások növelik az ökoszisztéma nem lineáris változásainak valószínűségét, amelynek súlyos következményei lehetnek mind a gazdaságra, mind az emberi jólétre. Éppen ezért nemcsak a szolgáltatások állapotában bekövetkező változások nyomon-követése fontos, hanem a szolgáltatások értékének meghatározása is, ami lehetővé teszi, hogy a társadalom és a szakpolitika számára bemutassa ezen szolgáltatások jelentőségét. Különösen fontos a vizsgálatban az ökoszisztéma, a mezőgazdaság és az élelmiszer-termelési rendszerek kapcsolatának, kölcsönhatásának vizsgálatát, hiszen az ökoszisztéma ad teret a mezőgazdasági termelésnek, ugyanakkor a mezőgazdasági termelés legtöbbször negatívan hat vissza az ökoszisztémára. Mindez befolyásolja a jövőbeni gazdasági-gazdálkodási feltételeket

Hartl Mónika
Területfejlesztési Tudományos Egyesületet

A Szlovák-Magyar határon átnyúló turizmusfejlesztés vizsgálata az Ister-Granum EGTC példáján

A szlovák – magyar határmenti terület kitörési lehetőségeit keresem. Vizsgálom a határmenti szerep változását az Európai Unióhoz való csatlakozás előtti és azt követő időszakban.

A gazdasági diverzifikáció egyik mozgatórugója a turizmusfejlesztése.

Az Európai Unióhoz való csatlakozással felértékelődött a vidéki lakosság helyben maradását elősegítő gazdaság támogatása. A lehetőségek egyike: a természettel szoros összhangban lévő ökoturizmus, falusi és agrárturizmus fejlesztése.

Az Ister - Granum EGTC területén a két szomszédos ország közötti szimbolikus kapcsolatot jelenti a Mária Valéria híd, hatása viszont elengedhetetlen katalizátor szerepet tölt be. A hídszerep kiteljesedése függ a határ átjárhatóságától, a határon átvívelő kapcsolatok sokszínűségétől.

Kutatásomban azt vizsgálom, hogy a gazdasági- társadalmi kapcsolatokat Szlovákia és Magyarország között miként befolyásolja a határ jelenléte. Mennyire „járható át” a nemrégiben újjá épített Mária Valéria híd. Vizsgálódásom kiemelten a turizmus dimenzióival foglalkozik, annak területfejlesztő hatásáról. Miként egészíti ki egymást a Duna bal és jobb partja adta borturisztikai szolgáltatás. A SWOT analízis segítségével feltárom a desztináció adta lehetőségeket, az Ister - Granum EGTC területén. Kiemelem, hogy a regionális gazdaság fejlesztésében elengedhetetlen tényező a turizmus fejlesztése, amely lehetőséget teremt a helyi áruk és a szolgáltatások értékesítésére, mely a borturizmus kapcsán remek potenciállal bír.

Vitárus Lajos Ing.
Dél Szlovákiai Közgazdászok Közossége, DESZKÖK

A Szlovákiai KKV szegmens aktuális gazdasági kihívásai

A prezentált téma szerkezete:

A KKV szegmens makrogazdasági helyzete, ereje és jelentősége

A KKV szegmens piaci versenyképessége és innovációs szintje

A KKV fejlesztésék társfinanszírozási lehetőségei

Létezik-e a KKV szegmens állami motivációs rendszere?

A KKV-k társfinanszírozási lehetőségei az aktuális programozási időszak EU forrása

IV. Tudományos hálózatok

Oszter Vilmos

tudományos munkatárs, KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft.

Magyar-szlovák közlekedési kapcsolatok kutatói szemmel

A magyar-szlovák közlekedési kapcsolatokkal az elmúlt években a KTI Közlekedéstudományi Intézet kutatói több nemzetközi projektben (pl.: Transhuc, Transhuc Plus, Railhuc, Rail4SEE, V4) is foglalkoztak. A különböző projektek eredményeinek szintetizálása és összevetése a 2011-es népszámlálás ingázási adataival átfogó képet nyújthat a határmenti térségek közlekedési igényeinek megértésében és egyúttal hozzásegítheti a döntéshozókat a hatékonyabb eljutást biztosító szolgáltatások megszervezéséhez.

Tóthné Borbély Viola

A Triple Helix model alkalmazása a vállalati gyakorlatban

Az átalakult, gyorsan változó gazdaságban, a megváltozott társadalmi igényekre és gazdasági kihívásokra történő válaszként, a korszerű ismeretek létrehozásában, közvetítésében és átadásában, a fenntartható fejlődés érdekében, a nemzetközi versenyképesség, a technológiai innováció kívánatos mértékének fenntartásában a vállalkozások az egyetemi szférával közös programokat dolgoznak ki. Célkitűzésük az oktatás és vállalati igények összehangolása révén a versenyképesség javítása, az oktatás, a kutatás és a gazdasággal való együttműködés hatékonyságának a növelése, a társadalom, a gazdaság igényeihez igazodóan. Mindkét fél érdekelt mind a hazai felsőfokú tudományos képzés, mind a vállalati gyakorlat folyamatos fejlesztésében ezért különösen fontosnak tartják e két terület együttműködését, mivel az elmélet és a gyakorlat összekapcsolása nélkül sem, az egyetemi képzés sem a vállalati innováció nem lehet hosszú távon nemzetközi összehasonlításban versenyképes. A vállalati gyakorlat és a felsőfokú tudományos oktatás közötti kapcsolat szorosabbá tétele érdekében a vállalkozások együttműködési megállapodást kötnek az egyetemekkel, melyben kijelölik az együttműködés azon formáit és keretét, melyek segítségével a fenti közös célokat elérhetőnek tartják. Az együttműködések számtalan formája létezik, ezek egyik legfontosabb formája a kutatás-fejlesztésre épülő partnerségi kapcsolat.

Mivel a gazdaság pilléreit jelentő nagyvállalatokat nem lehet kizárólag az adórendszer és olcsó munkaerő elemeivel tartósan Magyarországon tartani, ezért a mindenkori kormányoktól elvárható, hogy olyan keretfeltételeket alakítsanak ki, amelyek ösztönzik a vállalatokat az innovációra és a kutatás-fejlesztésre.

Ez a fajta modell hazánkban egyre szélesebb teret nyer a járműipar területén, ezt támasztják alá a járműipari kutatás-fejlesztési együttműködések, a duális képzés bevezetése, illetve az autóipari nagyvállalatokkal történő stratégiai megállapodások egyes tartalmi elemei.

